

TEHDASKAUPUNKI

(Jatkoa ensimmäiseltä sivulta)

Illan myöhäiset hetket on lähestyneet. Puistonpenkit ovat täynnä ihmisiä. Kenenkään huomaamatta voin ottaa taskustani päiväkirjani, sen salaisimman muistikirjani, johonka hetken tunnelmia olen vuosikausia piirrellyt (Minulla on voittamaton halu päiväkirjailemiseen.) Siihenpä samaan kirjaani kirjoitin silloin lauantai-iltona seuraavat rivit:

vi pääse iloinen, kevyt nuoruus valloilleen. Ikäviä, harmaata. Keväälläkin harmaata.

Katselen heitä ja vielä harmaammaksi tekee sen, että he eivät ymmärrä oman elämänsä harmautta.

Katselen heitä enkä näe yhtään neitosta, jolla olisi kauniisti ja sopusuhteisesti kehittynyt vartalo. Neitosta, missä puhkeaisi nuoruus täyteen kukkaansa, jonka rinta nousisi ja laskisi, jossa olisi uhkuvaa voimaa ja elämänriekkaa, joka herttaisesti ja tietämättään odottaisi tärkeää tehtävänsä.

Katselen heitä, enkä näe yhtään nuorukaista, jonka kasvoilla olisi jalous. Jonka silmistä sädehtisi palava tiedon halu, joka olisi ylpeä omasta olemassaolostaan. He ovat tyytyväisiä kuin saavat syödä, nukkua ja tanssia.

Tuossa kulkee kolmenkymmenen vuoden vanha neitonen. Hän tekee viimeisiä ponnistuksia. Hän, tuo Syyskuun-Eeva, tahtoo saada miehen. Hänellä on tuolla Ronkaismäellä pieni pimeä huone. Siihen huoneeseen sopii mies. Huoneessa on kahden hengen säily. Seinällä taulu. Siinä taulussa Kristus riippuu ristipuussa. Toisessa taulussa on nainen lampaan kaulassa. Niin, hän tuo Syyskuun-Eeva tahtoo saada miehen, se mies on niin lujassa...

Vieressäni istuu äiti, mutta hänen silmistään näen, että hän ei iloitse äiteydestään. Hän ei iloitse kauneudestaan ja pyhimästä tehtävästään mitä hän maailmassa täyttää. Elämä on murttanut hänet. Hän menee miehensä kera työhön maanantai-aamuna. Yhteiskunta ei häpeä moista äiteyden häväisemistä. Kurja yhteiskunta.

Lapset, minä löydän sivukartanoilla lapsia, jotka irvistelevät ihmisyydelle. Ja "pyhä" yhteiskunta irvistelee heille. Ylistetty ihmisyy!

Mutta kauheimpia kaikista on perheen isät. Elämä on ottanut heiltä kaiken sen mitä heillä on otettavaa, mutta tilalle ei ole antanut mitään. Elämän hirttosilmukka kuroo vaan kaulaa.

Minä kauhistun sinua, sinä tehdaskaupunki. Sinua, joka surmaat ihmisistä kaiken sen mikä heissä on hyvää ja kaunista.

Koska valkenet sinä kansojen kevät? Vaikene pian... pian...

Lauripoika.

MAASTA MUUTON VAARA UHKAA

(Jatkoa ensimmäiseltä sivulta)

on niin tyytymätöin olosuhteisiinsa, että se on valmis poistumaan täältä heti ensimmäisen tilaisuuden saatuaan.

Tähän asti on täällä ollut halpa työvoima jonkinlainen kansallinen laitos. Sitä on pidet-

ty normaali asiana, välttämättömänä tämän maan kehitykselle. Halpapakkinen työ tietenkin lankesi ulkomaalaisten osalle, jonka yleisen mielipiteen mukaan, tuli olla tyytyväinen jo pelkästään siitä, että hänet oli laskettu tähän maahan ja että hänet sallittiin käyttää hyväkseen vapaan Amerikan laitoksia. Siirtolaisen täytyi olla tyytyväinen osaansa, josko hän oli sitä tai ei, sillä hänellä ei ollut valitsemisen varaa. Useammassa tapauksessa olivat he avuttomia, erittäinkin ne heistä, jotka joutuivat työskentelemään suurissa teollisuuslaitoksissa. Nyt on heillä tilaisuus saada tyytymättömytensä yleisen mielipiteen huomiioon. Nyt on heidän vuoronsa tehdä vaatimuksia. Jos he eivät saa sellaista kohtelua kuin he tahtovat, niin he kokoavat kapineensa ja lähtevät maasta pois.

Ei ole liiottelua, jos sanoo, että siirtolaiset, erittäinkin slaavilaiset ja alkanilaiset siirtolaiset, ovat muodostaneet erikoisen luokan Amerikassa. Ei kukaan ole heistä välittänyt ei edes American Federation of Labor, jolle ei ollut edullista järjestää halpaa työvoimaa. Hän oli suurten korporatsioonien tahdon alainen, jotka kaikin tavoin koittivat estää siirtolaisia järjestymästä. Korporatsioonit palkkasivat työläisiä kaikista eri kansallisuuksista, jotka eivät ymmärtäneet toistensa kieltä ja jotka eivät olleet edes ystävällisiä toisilleen. Jos taloudellinen puristus pakotti nämä eri elementit yhteen lakkoutamaan parempien olosuhteitten saavuttamiseksi, lähetettiin lakkopäälle sheriffejä ja asetettuja hurttia, jotka tukahuttivat niiden ulkomaalaisten työläisten vaatimukset raakuudella ja väkivallalla. Sellaisia tapauksia on ollut tuhka tiheään New Jersey, Massachusettsin ja Coloradon teollisuuskeskuksissa.

Lawrence, Mass. on tästä hyvä kuvaus. Kangastehtaissa ollaan hyvin huolellisia siinä suhteessa, että koetetaan saada työläisiä niin monesta eri kansallisuudesta kuin suinkin on mahdollista. Lawrence'n tehtaissa työskentelee tusinoittain eri kansallisuuksia, joista jokainen muodostaa pienen osan työläisten suuresta joukosta. A. F. of L. ei ole koskaan tehnyt vakavampaa yritystä järjestää Lawrence'n työläisiä ja seuraus on, että kangasteollisuuden työläiset ovat kovin kurjasti palkattuja.

Tutkimukset toivat esiin monta mielenkiintoista yksityiskohtaa Lawrence'n lakosta. Lawrence'n lakko ei ole yksinomaan työväen kysymys, mutta se on yhteiskunnallinen kysymys. Mass., rikkaan teollisuusvaltion, yhteiskuntaelämä on muodostunut sellaiseksi, että halpa työvoima on tullut sille välttämättömäksi. — A. Zeldin.

Opetusjärjestelmä Soviitti-Venäjällä

Että bolshevikien pyrkimyksenä on kaiken inhimillisen sivistyksen ja tiedon hävittäminen — kaiken sen muun "synkeyden" ohella, jota he edustavat — siitä ei kai pitäisi olla enää epäilystä, maailman kapitalistilehdistön meininkien mukaan. Mutta miten ollakaan, eräs europalainen opetusolojen tutkija ei ole tätä "itsestään selvältä" näyttävää asiaa saanut päähänsä, vaan on viitsinyt mennä Venäjälle oikein omin

silmin tutkimaan asioita. Ja nyt hän, vastoin maailman kapitalistilehdistön ulvontaa antaa seuraavan lausunnon Venäjän opetusjärjestelmästä:

"Päivittäistä opetusaikaa on tuntuvasti vähennetty, tarkotuksella helpottaa lasten hermojärjestystä mahdollisimman paljon. Lapsilta kysellään vain sellaisia asioita, joissa heille on annettu valmistavaa opetusta. Siten säästetyt lapset kaikenlaisilta odottamattomilta pulmallisilta kysymyksiltä, joita vanhan järjestelmän aikana opettajat tavallisesti tekivät ja joita lapset kovasti kammoksivat.

"Nämä kaksi seikkaa jo antavat melko selvän kuvan siitä, miten perinpohjaisesti opetusjärjestelmä on uudistettu.

"Useitten maitten kouluissa on nykyisin vielä vallalla sellainen ajatus, että lasten tulisi olla mahdollisimman pitkän ajan koulussa, koska he eivät siellä ollessaan ole kotona vanhempiansa vastuksina. Venäjällä näyttää vallitsevan käsite, että lapsen koulussa ei ole tarpeellinen yksinomaan sen takia, että hänet siten estetään ilkeävaltaisuuksista, vaan

että lapset saavat koulussa elämänsä niin välttämättömiä tietoja.

"Muutamit kohdat opetusjärjestelmästä riittävät antamaan käsityksen opetustavan vaihdok-

sesta ja ovat sellaisenaan mielenkiintoisia. Kreikan ja latinan kielten oppiminen on jätetty kokonaan yksityisasiaksi ja nykykäsityksissä on vieraan kielen kääntäminen kotimaiselle kielelle tärkein harjoitus. Keskusteluharjoitukset vieraalla kielellä ja vieraskieliset ainekirjotusharjoitukset ovat kokonaan hylätyt.

"Historian opetuksessa annetaan varsin vähän huomiota vanhanajan tapahtumille, mutta sitävastoin annetaan Venäjän vallankumousliikkeen historialle vuositasaisine ilmeellisine saavutuksineen ja Ranskan ja Amerikan vallankumouksen historialle suuri huomio. Uskonnonopetusta ei ole ainoastaan jätetty pois ohjelmasta kokonaan, vaan se on suoraan kielletty, kuten Amerikan kouluissakin. Venäjän kielten opetusta on yksinkertaistettu tavausjärjestelmän saattamisella samanlaisiksi lausuntatavan kanssa. Joitakin tarpeettomia kirjaimia venäläisestä kirjaimistosta on poistettu.

"Ylitarkastajia ei enää määrätä yhtään, vaan saavat oppilaat valita ne opettajiston keskuudestään. Eriosastojen opettajat ovat erikoisten valioikuntien asettamat, mutta niiden valintaan voivat ottaa osaa myöskin lasten vanhemmat, kunta, opetusvirasto ja työläisten ja sotilasten neuvosto kunkin edustajiansa kautta."

Kristinuskon Alkuperä

ON NYT VALMIS

Historiallinen tutkimus, kirjottanut KARL KAUTSKY.
Saksasta suom. J. K. Kari.

Kirjan hinta on \$2.00.

Ensimmäinen painos tämän merkkiteoksen suomennoksesta ilmestyi Suomessa jo kymmenen vuotta takaperin, ja on se pitemmän aikaa ollut loppuun myytynä. Siinä oli kuitenkin koko joukko häiritseviä, jopa eksyttäviäkin paino- y. m. virheitä, epäselvyyksiä ja kankeuksia, jotka nykyistä uutta painosta valmistettaessa on korjailtu mahdollisimman vähiin.

Itse teos on Kautskyn — nykyään elävistä sosialismin teoreetikoista kieltämättä etevimmän — varsinainen lempiteos, jonka alustaviin tutkimuksiin hän on uhrannut useamman kuin yhden vuosikymmenen työn. Niinpä se onkin ei ainoastaan perinpohjainen ja ratkaiseva selostus kristinuskon synnystä ja kehittymisestä oman alkuperäisen aatteensa täydelliseksi vastakohtaksi, rikasten parhaimmaksi riistovälineeksi, vaan myös uutuutensa puolesta mitä uhkarohkein, mutta samalla erinomaisesti onnistunut niinsanotun "materialistisen" historiankäsityksen soveltaminen roomalaisen maailmanvallan rappeutumishistoriaan.

Juuri tässä viime mainitussa suhteessa tämä "historiallinen tutkimus" on kuin nykypäivän tarvetta varten kirjoitettu. Nykyäänpä porvarilliset kirjottelijat täyttävät kurkkua huutavasti, kuinka "bolshevismi" uhkaa lakasta tieltään länsimaisen sivistyksen ihan samalla tavalla kuin kansainvaellus aikoinaan tuhosi roomalaisen yhteiskuntalaitoksen ja sivistyksen — senaikaisen orjajhteiskunnan ja rosvoisivistyksen. Ovat huomanneet ilmeellistä yhtäläisyyttä silloisissa ja nykyisissä taivaanmerkeissä, ja tuo yhtäpitäväisyys se porvareita kauhistaa, mutta meihin se tekee päinvastaisen vaikutuksen.

Jokainen puoluetoveri, joka tarkkaavasti lukee vasta ilmestyneen "Voima ja Aine" teoksen, sekä sen jatkoksi tämän "Kristinuskon alkuperän", ehdottomasti myöntää, että sellaiselta sosialistilta, joka näissä harvinaisen arvokkaissa teoksissa selostettuja tosiasioita ei tunne, on yhteiskunnallisen katsomuksen pohja vielä pahasti puhki.

Kirjaa on saatavana kaikilta kirjallisuusasiamiehiltämme, tai suoraan tilaamalla kirjakaupastamme. Ellette tapaa asiamiestä, niin käyttäkää allaolevaa tilauslippua.

TOVERIN KIRJAKAUPPA,
Box 99, Astoria, Ore.

Lähetäkää allekirjottaneelle ..... kappaletta kirjaa KRISTINUSKON ALKUPERÄ, josta maksuksi

mukaan liitän \$.....